

» **ACHTERGROND HETGAATOVERMIJ.ORG** «

Als we niks doen, zijn er straks ruim 1 miljoen armen in Nederland. Dat stelt de Commissie Sociaal minimum eerder dit jaar. Om die boodschap kracht bij te zetten komt de Landelijke Cliëntenraad (LCR) met de campagne 'Maak een vuist tegen armoede'. Burgers worden gevraagd hun persoonlijke verhaal te delen. Tekst Josje Kerkhoven

Met persoonlijke verhalen het beleid veranderen

Naast geld voor de vaste lasten moeten mensen ook budget overhouden om maatschappelijk actief te kunnen zijn,' zegt Fatma Koşer Kaya, voorzitter van de LCR en lid van de Commissie Sociaal minimum. Volgens de onderzoeken die in opdracht van de commissie zijn gedaan, moet het sociaal minimum omhoog om te voorkomen dat meer huishoudens in de knel raken. Ook moet het stelsel toegankelijker worden. 'Mensen lopen vast in regelgeving en om toegang te krijgen ben je nu nog te vaak afhankelijk van goodwill van je omgeving of van die ene medewerker van een organisatie,' zegt Koşer Kaya. 'En mensen die te maken hebben met armoede, hebben last van stigma. Net als iedereen wil je volwaardig meedenken, meebeslissen en meedoen, en heb je geen behoefte aan bemoeizorg. Het gebeurt nog te vaak dat overheden en instanties de regels ingewikkeld maken, maar de burger raar aankijken als het

niet meer lukt mee te draaien.' Via de site hetgaatovermij.org haalt de LCR met samenwerkingspartners verhalen op van mensen die aanlopen tegen problemen met wet- en regelgeving.

Behoeftte aan een buffer

Een inzender van een persoonlijk verhaal is een man van 54 die al ruim vijf jaar arbeidsongeschikt is. De inkomensachteruitgang die dat met zich meebracht, kon hij n et opvangen. 'Totdat de energieprijzen en de prijzen van de boodschappen gingen stijgen. Ik val voor allerlei toeslagen buiten de boot omdat mijn uitkering n et te hoog is. In een andere gemeente was het anders geregeld en had ik het wel gekregen. Ik krijg nu dus niets, waardoor mijn maandlasten met 375 euro zijn gestegen.' Nu begint zijn gezondheid harder achteruit te gaan. Hij heeft geen groot netwerk en maakt zich zorgen hoe hij hulp moet betalen als het erger wordt. 'Niemand ziet dit. Mensen met lage inkomens moeten een buffer kunnen hebben. Niet alleen om

mee te kunnen doen, maar ook om tegenslagen te kunnen opvangen. Ik moet er niet aan denken dat ik nu een grote uitgave zou moeten doen. Voor de oplossingen moet met mensen zelf worden gepraat. Daarom ben ik blij met deze actie.'

Door de expertise van de organisaties die deel uitmaken van de LCR kan met dit soort verhalen snel een beeld worden verkregen van waar de problemen ontstaan. Ook kan in kaart worden gebracht waar burgers tegenaan lopen, worden adviezen geschreven aan overheden en worden de problemen bij instan-

22 MUG OKTOBER 2023

tie onder de aandacht gebracht. De eerste campagne, *Wajongers worden vergeten*, is succesvol afgerond in 2021. Het uitgangspunt was dat bijverdiener moet lonen. De verhalen van Wajongers, die de LCR opstuurde naar de Eerste Kamer, werden daar ook behandeld. Op basis daarvan zijn zeven amendementen [voorstellen tot wetswijziging] ingediend, waarvan er vier zijn aangenomen. De belangrijkste was dat maatregelen in de Wajong niet tot inkomensachteruitgang mochten leiden. Een campagne over de dienstverlening van het UWV

(#praatmeeoveruww) leverde veel verhalen op die de Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening (PEFD) gebruikte in de voorbereiding van haar werk. Daarop kwamen binnen twee weken 200 reacties binnen. Fatma Koşer Kaya schrijft als LCR-voorzitter ook geregeld blogs over de verhalen die binnenkomen. De samenwerkingspartners publiceren campagnes op hun eigen (sociale) media om onder meer de naamsbekendheid van het platform te vergroten. 'We zoeken naar de rode lijn in

verhalen die mensen inzenden en bellen ze terug als ze daar toestemming voor geven. Het is belangrijk contact te houden en terug te koppelen wat je hebt gedaan. Burgers betrekken bij het maken van beleid is echt een ambacht.' De campagnes gaan over ingewikkelde problemen. Mensen krijgen te maken met de gemeente, het UWV, de SVB, de Belastingdienst. Het huidige systeem van toeslagen en verrekeningen brengt voor veel burgers financieel risico met zich mee. Ook één euro te veel ontvangen voor vrijwilligers-

werk leidt vanwege het harde beleid van de Belastingdienst tot onzekerheid.

De LCR heeft ervaring met de ingewikkelde opbouw van het sociale stelsel. Daardoor kunnen de medewerkers van de betrokken organisaties sneller zien waar het probleem zit of waar gezocht moet worden naar een oplossing.

Met de laatste campagne #moevanarmoe roept de LCR burgers op samen een vuist te maken tegen armoede. De campagne gaat over ervaringen die mensen hebben met geldzorgen, armoede en schulden.

Afhankelijk van ouders en vrienden

Zo schreef een vrouw van 41 over haar gezondheidsklachten. 'Ik ben 15 jaar zzp'er geweest en werkte als ontwerper. Dat ging vrij goed, maar de afgelopen drie jaar ben ik veel minder gaan werken. Mijn verzekering wilde me niets uitkeren omdat de diagnose steeds niet werd gesteld. Uiteindelijk kreeg ik die bijstand voor zelfstandigen. Nu weet ik wel wat ik heb, maar ik word steeds zieker en moet vaak naar het ziekenhuis. Ik krijg ook medicijnen die ik voor een deel zelf moet betalen. Ik moet een aanvullende verzekering hebben om te vermijden dat ik een beroep ga doen op de bijzondere bijstand.' (...) 'Ik kan mijn dagelijkse boodschappen alleen betalen als ik soms iets krijg van mijn ouders of vrienden. Dat geldt ook voor medicijnen. Mijn energiecontract loopt dit jaar af. Ik voel me steeds zieker en de stress helpt niet.'

'Losse problemen worden meestal wel opgelost, maar armoede is een heel breed probleem,' vertelt Koşer Kaya. 'Bij levensgebeurtenissen als ziekte, een scheiding, overlijden van een partner, of bijvoorbeeld het verlies van werk, komt de bestaanszekerheid in gevaar. Het is fijn als je je verhaal kunt delen met het gevoel dat er echt iets mee gebeurt.'

hetgaatovermij.org

MUG OKTOBER 2023 23